

Smernica 26: OSTVARIVANJE PRAVA SLEPIH LICA NA NOVČANU NADOKNADU NA KOSOVU

Smernica 26 opisuje postupak za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za slepe osobe u Kosovskom zakonodavnom sistemu.

Ova smernica je izrađena za potrebe osoba sa invaliditetom, njihovih porodica i prijatelja kroz publikovanje na veb portalu i aplikacije za mobilne telefone **INVALIDNOST.INFO**

Sadržaj ove smernice ne odražava nužno i stav veb portala **INVALIDNOST.INFO** već daje samo pregled postojećih informacija.

Nadoknada za slepe osobe- slepa osoba je osoba koja je potpuno slepa od rođenja ili ima stečeno slepilo, utvrđeno prema kriterijuma lekara, koje ocenjuje Mediko-socijalna komisija. Mediko-socijalna komisija – je komisija sastavljena od lekarskih i socijalnih eksperata, formirana od strane Ministarstva Rada i Socijalne Zaštite, koja utvrđuje stepen slepila, uključujući vremensko trajanje, za svaku osobu koja uputi zahtev za primanje penzije zbog slepila, povlastice i prava prema Zakonu br. 04/Z-092. Materijalna kompenzacija zbog slepila prima se bez obzira na doba starosti, a isti iznos primaju i pratioci slepih osoba prve kategorije, čiju potrebu određuje Mediko-socijalna komisija. Ove isplate vrše se mesečno od strane Odeljenja Penzijske Administracije. Novčana nadoknada zbog slepila prima se bez obzira na doba starosti, a isti iznos primaju i pratioci slepih osoba prve kategorije, čiju potrebu određuje Mediko-socijalna Komisija. Pravo na novčanu naknadu zbog slepila, kao i za njihove pratioce ostvaruje se od dana podnošenja zahteva, ako su ispunjeni uslovi i kriterijumi za njihovo ostvarivanje utvrđeni su Zakonom br. 04 / L-092.

Uslovi i kriterijumi za priznavanje statusa slepe osobe:

Lice koje smatra da ima ozbilje probleme sa vidom, ima pravo da podnese zahtev za utvrđivanje stepena slepila i socijalne potrebe, prema utvrđenim uslovima i kriterijumima:

- a) Državljanstvo Kosova;
- b) Pored lekarske dokumentacije uz zahtev treba priložiti mišljene konzilijuma Oftamološke klinike Kliničkog Centra Priština;
- c) Popunjen i potpisan obrazac od strane podnosioca zahteva;
- d) Kopiju Kosovske lične karte;
- e) Izvod rođenih (ekstrakt);
- f) Potvrdu boravišta (Kancelarija za civilni status);
- g) Druga dodatna dokumenta koja se mogu koristiti kao argumenti za ostvarivanje penzije.

Podnošenje zahteva:

- a) Zahvet za priznavanje statusa slepe osobe, popunjava se i podnosi u kancelariji za penzije, prema mestu prebivališta podnosioca;
- b) Službenik odogovoran za prijem dokumentacije podnosiocu zahteva izdaje dokaz o primljenoj dokumentaciji;
- c) Popunjen obrazac uz priloženu dokumentaciju dostavlja se na razmatranje Penzijskom odeljenju MRSZ (ministarstvo rada i Socijalne Zaštite). Odeljenje za penzije dostavlja predmet Medicinsko socijalnoj Komisiji na razmatranje i procenu;
- d) Penzijsko Odeljenje na osnovu procene medicinsko socijalne komisije i prema navedenim uslovima i kriterijumima zakona o slepim licima, donosi odluku o priznavanju ili nepriznavanju statusa slepog lica.

Žalbena procedura:

- a) Žalba se podnosi kada stranka nije zadovoljna odlukom Penzijskog odeljenja u roku od 30 dana i upućuje se žalbenoj komisiji MRSZ.
- b) Žalbena komisija u roku od 30 dana razmatra i odlučuje i žalbi podnosioca.

Slepa lica imaju pravo na:

1. Zapošljavanje pod povoljnijim uslovima i prednosti, prema zakonima na snazi i posebnim kriterijuma utvrđenih posebnim zakonima;
2. Pravna i fizička lica koja zapošljavaju slepe osobe stiču sve beneficije utvrđene prema zakonima na snazi.

Na osnovu Zakona br. 04 / L-092 slepe osobe oslobađaju se od svih taksi i direktnog poreza. U slučajevima samozapošljavanja, oni se oslobađaju od svih fiskalnih obaveza. Ukoliko obavljaju delatnost kao pravna lica, oni uživaju poreske olakšice koje realizuju prema zakonima na snazi.

Slepe osobe i njihovi pratioci imaju pravo na besplatno korišćenje usluga gradskog saobraćaja, dok u međugradskom saobraćaju plaćaju pedeset procenata (50%) cene karte.

Sva slepa lica, uživaju olakšice u potrošnji električne energije u skladu sa Zakonom o socijalnoj šemi.

Novčana nadoknada:

- Visina isplate za prvu grupu gde spadaju slepe osobe koje čiji je procenat oštećenja vida 100% iznosi **125 €** mesečno , i **125€** za pratiocce slepih osoba.
- Visina isplate za drugu grupu u koje spadaju osobe koje imaju oštećenje vida od 95% do 98% dobijaju nadoknadu u iznosu od **125€** i nemaju pravo na novčanu nadoknadu za pratiocce.

Više informacija možete pronaći putem sledećih linkova:

ZAKON BR. 04/Z – 092 O SLEPIM LICIMA

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2837>

UREDBA (MRSZ) BR. 03/2018 O IZMENAMA I DOPUNAMA UREDBE BR. 02/2013 O FUNKCIONISANJU MEDICINSKE SOCIJALNE KOMISIJE I PROCEDURA APLIKACIJE ZA REALIZACIJU PRAVA ZA SLEPA LICA.

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=17773>

UREDBA (MRSZ) BR. 02/2013 ZA FUNKCIONISANJE MEDICINSKO-SOCIJALNE KOMISIJE I PROCEDURAMA PRIJAVLJIVANJA ZA OSTVARIVANJE PRAVA ZA SLEPA LICA

<https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10089>